

Checklista – information till ansvarsbedömning

Vilka verksamhetsutövare (VU) har funnits på platsen?

Leta efter:

- Företagsnamn
- Företagsform (AB, HB, enskild firma osv)
- Organisationsnummer, personnummer
- Mellan vilka år drev de verksamheten
- Vad har de haft för verksamhet/process
- Status (konkurs, likvidation, fusion mm)

Källor

- Bolagsverket
 - Information om aktiebolag (AB) som är pågående eller har lagts ned efter 1960 finns hos Bolagsverket. Här finns även info om övriga bolag från 1993/94.
 - Sökning på namn och org.nr kan göras gratis i Näringslivsregistret (webben) för pågående bolag samt bolag som lagts ned efter 1981. För att få tillgång till mer information rekommenderas att ha ett användarkonto.
 - För de bolag som avslutades mellan 1961–1981 måste förfrågan göras via mail eller telefon och sökningen görs då på företagsnamnet.

Bra sökrubriker i Bolagsverkets Näringslivsregister:

- Företagsnamn
- Grundinformation
- Företagets status
- Verksamhet/Ändamål

- Riksarkivet
 - Bolag avslutade före 1961 finns endast hos Riksarkivet.
 - Ägarhistorik som inte finns i fastighetsdataregistret kan beställas via webben: "Fastighetsbokens lagfartsspalt 1933 – fram till övergången till fastighetsdatasystemet", se nedan. Om VU varit fastighetsägare *kan* man här hitta organisationsnummer. Beställningsformulär finns på webben "Sök och beställ", "Beställ kopior och undersökningsuppdrag", "Fastigheter", "Tidigare ägare"

Jag vill beställa kopior ur *

- Lagfartsbok 1875–1933 (medför i regel även avgift för undersökningsuppdrag) ⓘ
- Fastighetsbokens lagfartsspalt 1933 och fram till övergången till fastighetsdatasystemet ⓘ

Finns någon ansvarig?

1. Finns det eller de företag som varit verksamma på platsen och som kan ha bidragit till föreningen, fortfarande kvar?

2. Har fastigheten förvärvats efter den 31 dec 1998?

3. Är fastigheten föremål för exploatering? I så fall kan exploatören få ett ansvar som verksamhetsutövare.

Viktiga årtal

30 juni 1969 – 10 kap i miljöbalken omfattar endast verksamheter som varit i faktisk drift efter detta datum.

31 december 1998 – fastighetsförvärvansvar enl. 10:3 i miljöbalken kan endast utkrävas om förvärv skett efter detta datum.

En bedömning kan dock behöva göras om fastighetsägaren kan förväntas dra nytta av utredningar, eller om avhjälpandeåtgärder medför en värdeökning på fastigheten.

1 augusti 2007 –

Från och med den 1 augusti 2007 har 10 kap MB fått en ny lydelse. Den äldre lydelsen gäller dock för föreningar orsakade av händelser före den 1 augusti 2007.

Vad innebär förvärv?

Med förvärv avses enligt 10 kap miljöbalken i dess nya lydelse:

-köp, byte eller gåva

-tillskott till ett bolag eller en förening

-utdelning eller skifte från ett bolag eller en förening

Arv, fastighetsreglering och expropriation räknas inte som förvärv.

- Yrkesinspektionens gamla register kan ge värdefull information om utförda tillsynsbesök, antal anställda mm. För att söka uppgifter från registret kontakta Riksarkivet och ange vilka företag/verksamheter (arbetsställen) du är intresserad av. Uppge så mycket information som möjligt vid förfrågan (verksamhetsnamn, ägare, adress, näringsgren) för att underlätta eftersökningen.
- Kommunala arkiv (bygglov, miljöskydd)
- Länsstyrelsens arkiv och digitala ärendehanteringssystem
- Handelsregistret hos Länsstyrelsen - enskilda firmor, handelsbolag, kommanditbolag och ekonomiska föreningar som upphört före 1993/1994. Vid förfrågan, uppge:
 - Om verksamheten är aktiv, eller under vilka år verksamheten var aktiv
 - Namn på verksamhet
 - Kommun
- Kostnadsfria hemsidor som till exempel; allabolag.se, eniro.se kan ge vissa uppgifter men ha eftersläpning av informations-uppdateringen.

Vilka har förvärvat fastigheten efter den 31 december 1998?

Leta efter

- Lagfaren ägare
- Förvärvsdatum
- Typ av förvärv (köp, gåva etc.)

Det kan vara bra att även notera tidigare fastighetsägare, då det ibland kan vara till hjälp för att få mer kunskap även om verksamhetsutövaren. Det solidariska ansvaret kan också bli aktuellt om det finns fler som har förvärvat fastigheten efter den 31 december 1998.

Källor

- Lantmäteriet – Fastighetsdataregistret

Spara uppgifterna

I första skedet när utredning görs för att hitta ansvarig för undersökningar är ansvaret långtgående. Längre fram när åtgärdsskedet nås behöver ofta en skälighetsbedömning göras av det ansvar som ska avkrävas.

Det är bra att spara de uppgifter man hittar i den tidiga ansvarsutredningen. Uppgifter om t.ex. omfattning på verksamheten kan komma till användning i en skälighetsbedömning. För att göra en skälighetsbedömning behöver man inte bara uppgifter om den tid verksamheten bedrevs utan även den tid då förorenandet pågick, vilket inte behöver vara detsamma. Uppgifter inom äldre tillsyn om skötsamhet (t.ex. villkorsbrott och ev. förelägganden) är också bra att spara.

Denna checklista är inte heltäckande. Det finns många källor till information, t.ex. hembygdsföreningar, museer, Skatteverket m.fl.

Något om verksamhetsutövarsansvaret

Om ett bolag som bidragit till en förening fortfarande finns kvar, kan krav riktas mot bolaget även om det bytt namn och/eller inriktning på sin verksamhet. Om organisationsnumret finns kvar finns alltså bolaget kvar.

Om bolaget ingått i en fusion, tar det övertagande bolaget över ansvaret. Krav på utredning eller efterbehandling ska efter en fusion riktas mot det övertagande bolaget.

Om ett konkursbo fortsätter konkursbolagets miljöfarliga verksamhet har det enligt praxis ansetts möjligt att rikta krav på efterbehandling mot konkursboet.

Tips

Kom ihåg att ta hjälp av informationen som finns på EBH-portalen! Där hittar du bl.a. AU-tomaten.